

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget
Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Karl Johans gate 22
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
201102836

Dato
25.05.2011

DNA-registeret ved Rettsmedisinsk institutt - svar på oppfølgingsspørsmål

1. Det vises til Kontroll- og konstitusjonskomiteens brev 10. mai 2011 med to oppfølgingsspørsmål til mine svar i brev til komiteen 3. mai d.s.

Komiteen spør for det første om personvernloven ikke var med i mine vurderinger som bakgrunn for uttalelsene i Stortinget i forbindelse med behandlingen av lovforslaget om utvidelse av DNA-registeret. Jeg legger for ordens skyld til grunn at komiteen sikter til personopplysningsloven.

Det følger av personopplysningsforskriften, med hjemmel i personopplysningsloven § 3, at personopplysningsloven ikke gjelder for saker som behandles eller avgjøres i medhold av rettspleielovene, herunder straffeprosessloven. Lovforslaget om utvidelse av DNA-registeret er en særregulering, som – så langt den rekker – ekskluderer anvendelse av personopplysningsloven.

Flere av prinsippene som ligger til grunn for personopplysningsloven, gjør seg også gjeldende i en vurdering av hvordan straffeprosessloven bør utformes på dette punkt. Men politiets behandling av opplysninger skiller seg på flere måter fra andre offentlige organers behandling av opplysninger. Siden politiets hovedoppgave er bekjempelse av kriminalitet, ligger det i sakens natur at flere av prinsippene som ligger til grunn for den alminnelige personvernlovgivningen ikke fullt ut kan komme til anvendelse. Straffeprosesslovens regler om innhenting og registrering av opplysninger om DNA er like fullt et eksempel på behandling av personopplysninger med hjemmel i lov. Regelverket i straffeprosesslov og påtaleinstruks om destruering av biologisk materiale, om begrensninger i bruken av registrerte opplysninger, om informasjonsplikt,

innsynsrett og klage, om behandlingsansvar og tilgang til registret, og om behandling og oppbevaring av opplysninger og DNA-profiler har også klare paralleller til personopplysningslovens bestemmelser.

Personvernbegrepet omfatter for øvrig etter min vurdering noe langt mer enn den typen regler som personopplysningsloven inneholder. Ikke minst er det viktig at vurderinger av forholdet til personvernet ligger til grunn for utformingen av de hjemler man gir for personverninngrep av ulik art, ikke minst i straffeprosessen. Straffesaksbehandling innebærer i stor grad behandling av personopplysninger, herunder sensitive personopplysninger. Tvangsmidler som ransaking, skjult fjernsynsovervåking og teknisk sporing, beslag, utleveringspålegg og kommunikasjonskontroll har nettopp til formål å samle inn personopplysninger for videre behandling som ledd i en straffesak. Det er da viktig at inngrepshjemlene er gitt etter en grundig avveining av hensynet til kriminalitetsbekjempelse og hensynet til personvern.

Jeg vil til slutt nevne at den nye politiregisterloven, som departementet nå arbeider med å få satt i kraft, representerer en ny og moderne lov om behandlingen av opplysninger i politi og påtalemyndighet. Loven ivaretar prinsippene i den alminnelige personvernlovgivningen så langt det er mulig, samtidig som den ivaretar de særlige behov som gjør seg gjeldende ved politiets behandling av opplysninger. Med politiregisterloven etableres et klarere skille mellom behandling av opplysninger, som vil bli regulert av politiregisterloven, og prosessuelle forhold, som fortsatt vil bli regulert av straffeprosessloven. Loven vil blant annet gjelde for DNA-registeret, og flytter dermed reguleringen av registeret fra straffeprosessloven til politiregisterloven.

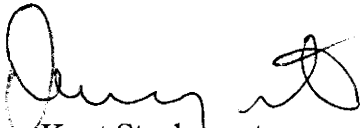
2. Komiteen etterspør også erfaringer og empirisk materiale som underbygger en konklusjon om at personvernet er bedre ivaretatt ved RMI fordi instituttet er offentlig eid.

Jeg svarte i mitt brev av 3. mai 2011 at jeg av respekt for de pågående prosessene ved RMI, Universitetet og Datatilsynet ikke ønsket å foregripe ved å konkludere nå om ivaretagelse av personvernet ved RMI. Jeg har således i mitt svar ikke konkludert med det som Komiteen ber meg belegge empirisk eller med annen erfaring.

Det er ikke aktuelt for Regjeringen å privatisere eller trekke inn kommersielle aktører som alternativ til den offentlige ordningen vi i dag har for undersøkelser av DNA-bevis. Vi mener det er riktig at håndtering og analyse av DNA som et potensielt bevis i en straffesak, skjer i offentlig regi. Erfaringen så langt med den prosessen Datatilsynet har satt i gang, viser nettopp at systemet fungerer. Jeg har som nevnt full tillit til at forsknings- og kunnskapsministeren, som ansvarlig statsråd for Universitetet og RMI, sørger for en ordentlig gjennomgang av saken, og at alle feil og mangler rettes opp.

Vi mener det også er fornuftig at vi i DNA-reformen bygger videre på den kompetansen som RMI over lang tid har opparbeidet, og på den kontinuitet som RMI representerer. Vi ser at rettssakkyndigheten spiller en stadig viktigere rolle på et ganske bredt felt. Samtidig står rettssakkyndige overfor samme type utfordringer i forhold til kompetanse, rekruttering, kvalitetssikring og kontrollregime. Norge vil på grunn av sin størrelse ha en relativt begrenset oppdragsmengde, behov og tilgang på fag- og sakkyndighet på straffesaksområdet. En ytterligere oppdeling av det rettsmedisinske fagmiljøet vil ikke styrke den siden av rettssikkerheten i Norge som har sin basis i et solid og samordnet rettssakkyndig miljø. Dette er den felles erfaring vi deler med våre nærmeste naboland, som også har organisert disse tjenestene i offentlig regi. Imidlertid har Regjeringen, etter ønske fra Stortinget, bevilget midler til forberedelse av et rettsmedisinsk fagmiljø i Tromsø. Et slikt miljø vil være et supplement og muliggjøre et alternativt sakkyndigmiljø i offentlig regi. DNA-undersøkelsene i straffesaker er organisert i en institusjon med uavhengighet til oppdragsgiver, som hovedsakelig er politi- og påtalemyndighet, og som ikke har kommersielle interesser. Vi mener disse betingelsene legger godt til rette for å videreutvikle offentlig rettssakkyndighet med stor kompetanse, tillit og integritet.

Med hilsen

Knut Storberget